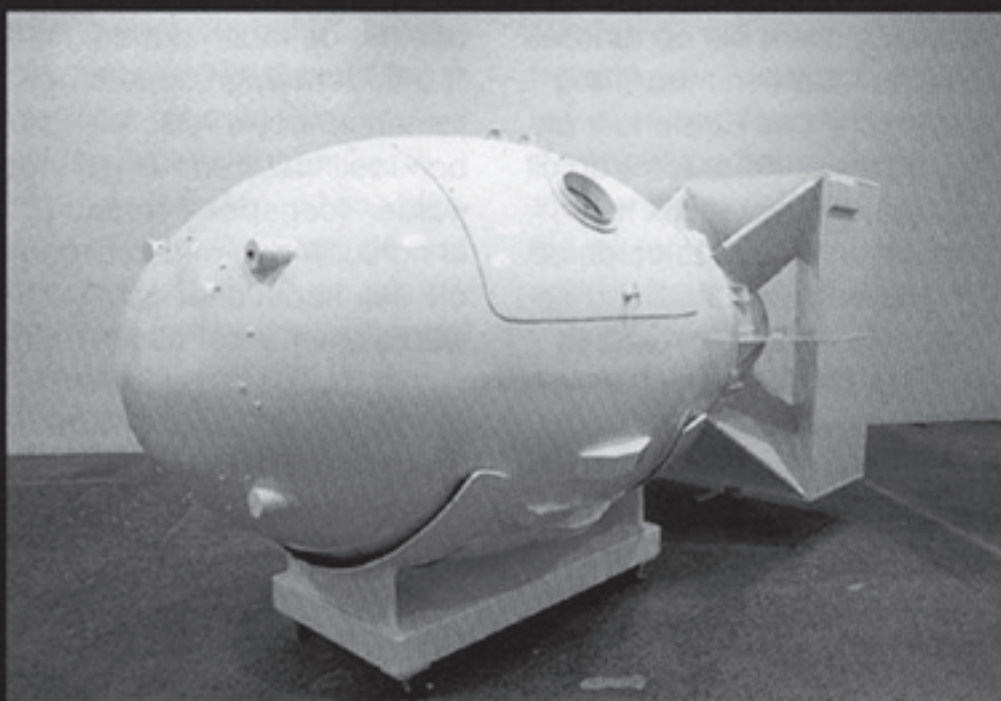

In the meantime

Tom Sachs *Sony Outsider* (interior en exterieur), 1998
courtesy Thomas Healy Gallery, New York

Gallery Hopping

Er is goed nieuws uit de New Yorkse kunstwereld: New York, altijd al een shopping paradise, heeft een goed financieel seizoen achter de rug. Veel tentoonstellingen waren compleet uitverkocht. De verkoop van werken van levende en dode kunstenaars is gestegen en wie een Warhol bezit doet daarmee een uitspraak over zijn levensfilosofie en materiële succes. Het galleriecircuit voor hedendaagse kunst wordt gesteund door verzamelaars, veel tentoonstellingen zijn compleet uitverkocht. De verhuizing van de scene van Soho naar gerenoveerde taxi- en truckgarages en opslagloodsen in Chelsea, heeft enige spectaculaire kunstruimtes opgeleverd: de Paula Cooper Gallery, de Andrea Rosen Gallery, de Bonakdar Jancou Gallery en nog meer ruimtes die in september en oktober open zijn gegaan.

In New York maakt de kunstscene uiteraard deel uit van de

Jack Jaeger

mediacultuur. Elke vrijdag publiceert *The New York Times* artikelen en recensies van de lopende tentoonstellingen en een positieve kritiek van Roberta Smith, Michael Kimmelman, Grace Gluck, Ken Johnson of Holland Cotter levert duizenden extra bezoekers op. *The Village Voice*, *The New Yorker* en andere magazines helpen bij het maken van een keuze en geven een overzicht van het hele culturele aanbod dat je onmogelijk allemaal zelf kunt gaan zien.

Openingen van tentoonstellingen van sterkunstenaars zijn alleen toegankelijk voor mensen die op de gastenlijst van vrienden staan. Het is de enige gelegenheid om foto's van performances te maken. Dus als je je afvraagt waarom sommige exposities tijdens de gewone openstelling zo vlak overkomen, bedenk dan dat bijvoorbeeld *ROUGH* van Andrea Zittel bij Andrea Rosen Gallery veel meer impact had toen er tijdens de

opening bovenop de namaak piepschuim rotsformaties naaktmodellen zaten. Wie later kwam zag slechts tijdschriften en ander leesmateriaal die op het grijze rotslandschap achtergelaten waren.

De cover van *Artforum* van deze zomer toonde de crème de la crème van voyeuristische aangelegenheden van het afgelopen seizoen: de laatste performance uit Vanessa Beecroft's serie performances *SHOW* (1998) in het Guggenheim Museum. Er deden maar liefst twintig modellen aan mee, merendeels door Tom Ford van Gucci gekleed in tweedelige badpakken en schoenen met hoge hakken. Vijf modellen droegen slechts body make-up. Het genodigde kunstpubliek werd twee uur lang volledig door de professionele manequins genegeerd. Voor journalisten was het verboden om met de modellen te praten, het maken van foto's was evenmin toegestaan. Vergeleken met een soortgelijke performance die ik enkele jaren geleden bij Esther Schipper in Keulen zag, had de opvoering in New York niets aan intensiteit ingeboet.

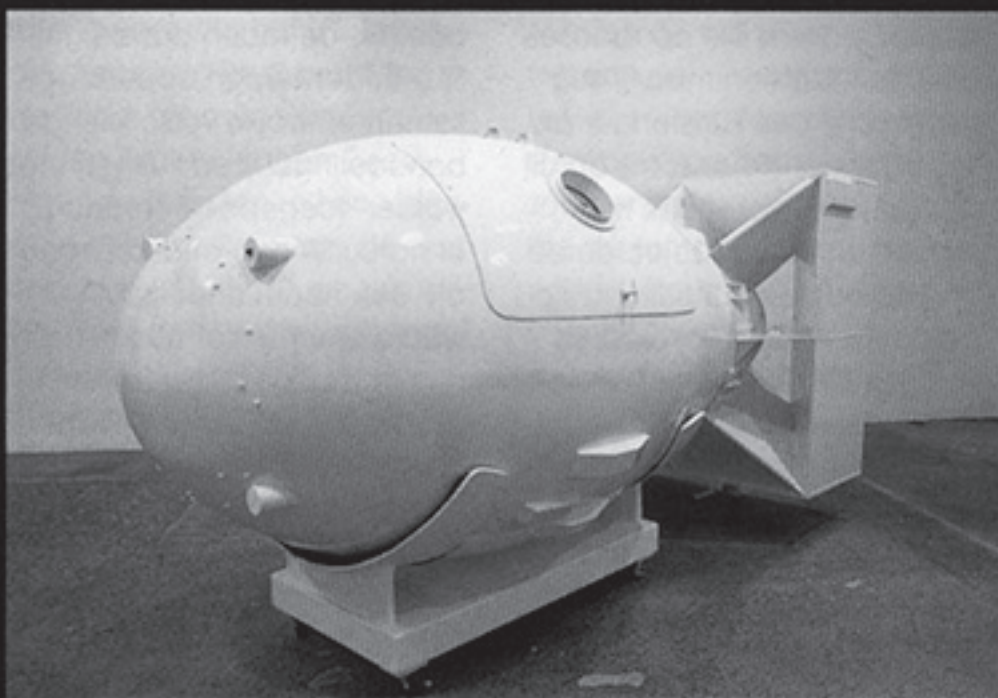
Tom Sachs maakte een replica van *Fat Man* (de atoombom op

Nagasaki), getiteld *SONY Outsider*, compleet met dubbel matras, tv en geluidssysteem. Op zaterdag was er een Aziatisch model in de aantrekkelijk witte ruimte, zodat je lekker de voyeur kon zijn, terwijl enkele andere kwajongensstreken van Tom Sachs, zoals zijn arrangement van witte vierkanten dat op een schilderij van Mondriaan leek, vooral een streling voor het oog waren.

Bij Luhring Augustine gaven foto's, video's en rekvisieten een heldere en precieze chronologie van de periode tussen 1969 en 1983 van het werk van Paul McCarthy. Kijkend naar *Sailor Boy*, waar de kunstenaar poppen neukt op een gladde vloer in de gangen van het auditorium van een museum in Los Angeles, was het dorkomisch om te zien hoe het publiek indertijd nerveus gielde, op zijn plaats bleef zitten en alleen bewoog wanneer de kunstenaar zo dicht bij kwam dat men zich bedreigd voelde.

Chuck Close's retrospectief in het Museum of Modern Art toonde een overzicht van zijn grote portretten van Philip (Glass), Alex (Katz), Robert, Linda, Nat, Stanley en tal van zelfportretten. Deze schilderijen opge-

In the meantime

Tom Sachs Sony Outsider (interior en exterieur), 1998
courtesy Thomas Healy Gallery, New York

Gallery Hopping

Jack Jaeger

Er is goed nieuws uit de New Yorkse kunstwereld: New York, altijd al een shopping paradise, heeft een goed financieel seizoen achter de rug. Veel tentoonstellingen waren compleet uitverkocht. De verkoop van werken van levende en dode kunstenaars is gestegen en wie een Warhol bezit doet daarmee een uitspraak over zijn levensfilosofie en materiële succes. Het galeriecircuit voor hedendaagse kunst wordt gesteund door verzamelaars, veel tentoonstellingen zijn compleet uitverkocht. De verhuizing van de scene van Soho naar gerenoveerde taxi- en truckgarages en opslagloodsen in Chelsea, heeft enige spectaculaire kunstruimtes opgeleverd: de Paula Cooper Gallery, de Andrea Rosen Gallery, de Bonakdar Jancou Gallery en nog meer ruimtes die in september en oktober open zijn gegaan.

In New York maakt de kunstscene uiteraard deel uit van de

mediacultuur. Elke vrijdag publiceert *The New York Times* artikelen en recensies van de lopende tentoonstellingen en een positieve kritiek van Roberta Smith, Michael Kimmelman, Grace Gluck, Ken Johnson of Holland Cotter levert duizenden extra bezoekers op. *The Village Voice*, *The New Yorker* en andere magazines helpen bij het maken van een keuze en geven een overzicht van het hele culturele aanbod dat je onmogelijk allemaal zelf kunt gaan zien.

Openingen van tentoonstellingen van sterkunstenaars zijn alleen toegankelijk voor mensen die op de gastenlijst van pr-lieden staan. Het is de enige gelegenheid om foto's van performances te maken. Dus als je je afvraagt waarom sommige exposities tijdens de gewone openstelling zo vlak overkomen, bedenk dan dat bijvoorbeeld *ROUGH* van Andrea Zittel bij Andrea Rosen Gallery veel meer impact had toen er tijdens de

opening bovenop de namaak piepschuim rotsformaties naaktmodellen zaten. Wie later kwam zag slechts tijdschriften en ander leesmateriaal die op het grijze rotslandschap achtergelaten waren.

De cover van *Artforum* van deze zomer toonde de crème de la crème van voyeuristische gelegenheden van het afgelopen seizoen: de laatste performance uit Vanessa Beecrofts serie performances *SHOW* (1998) in het Guggenheim Museum. Er deden maar liefst twintig modellen aan mee, merendeels door Tom Ford van Gucci gekleed in tweedelige badpakken en schoenen met hoge hakken. Vijf modellen droegen slechts body make-up. Het genodigde kunstpubliek werd twee uur lang volledig door de professionele mannequins genegeerd. Voor journalisten was het verboden om met de modellen te praten, het maken van foto's was evenmin toegestaan. Vergeleken met een soortgelijke performance die ik enkele jaren geleden bij Esther Schipper in Keulen zag, had de opvoering in New York niets aan intensiteit ingeboet.

Tom Sachs maakte een replica van *Fat Man* (de atoombom op

Nagasaki), getiteld *SONY Outsider*, compleet met dubbel matras, tv en geluidssysteem. Op zaterdagen was er een Aziatisch model in de aantrekkelijk witte ruimte, zodat je lekker de voyeur kon zijn, terwijl enkele andere kwajongensstreken van Tom Sachs, zoals zijn arrangement van witte vierkanten dat op een schilderij van Mondriaan leek, vooral een streling voor het oog waren.

Bij Luhring Augustine gaven foto's, video's en rekwisieten een heldere en precieze chronologie van de periode tussen 1969 en 1983 van het werk van Paul McCarthy. Kijkend naar *Sailor Boy*, waar de kunstenaar poppen neukt op een gladde vloer in de gangen van het auditorium van een museum in Los Angeles, was het dorkomisch om te zien hoe het publiek indertijd nerveus gielde, op zijn plaats bleef zitten en alleen bewoog wanneer de kunstenaar zo dicht bij kwam dat men zich bedreigd voelde.

Chuck Close's retrospectief in het Museum of Modern Art toonde een overzicht van zijn grote portretten van Philip (Glass), Alex (Katz), Robert, Linda, Nat, Stanley en tal van zelfportretten. Deze schilderijen opge-

New York...

Andrea Zittel RAUGH Furniture: Jack, 1998, courtesy Andrea Rosen Gallery, New York, foto Grouff & Van Der Putten

bouwd uit duizenden verfvlekjes op een steeds zichtbaar raster, bewijzen dat er nog altijd opwindende manieren zijn om met superrealistisch werk en herkenbare gezichten mensen te verleiden.

Alexander Ross, Julia Scher, Larry Johnson, Michael Lavine, Diana Thater, Brian Tolle, Robert Heckes, Robert Yarber, Cindy Sherman, Anish Kapoor, Izhar Patkin, Polly Apfelbaum, Mary Heilman, Ellsworth Kelly, Alice Aycock, Siah Armanjani, Elke Krystufek, Art Club 2000, Jorge Pardo, Jack Pierson, Yoko Ono, Tracey Moffatt, Robert Irwin, Chantal Akerman, David Smith, Wolfgang Laib, Olafur Eliasson, Ree Morton, Alfredo Jaar en John Waters: het zijn allemaal New Yorkse bekenden die afgelopen tijd gedenkwaardige solopresentaties hadden.

Galeriehouder Martinez brengt aanstormend talent van de straat en subways van New York City. *Tags, bombs & scratchiti* worden getoond op vrijstaande muren. *Blade One*, *Flint Gennari*, *Poko*, *Nato*, *All city* en *Robin X* zijn enkele van de namen. In de stad die graffiti wereldwijde roem bracht, kan het aanbrengen van een tag nog altijd arrestatie tot gevolg hebben. De

nieuwe galerie brengt in herinnering dat het slechts tien jaar geleden is dat Patti Astor haar Fun Gallery, het eerste legitieme huis van graffiti, sloot.

Richard Serra is een oude bekende als het gaat om de discussie over kunst in de openbare ruimte. Het werk *The Torqued Ellipses* in de Dia Center for the Arts gaf daar een nieuwe impuls aan. Deze drie corten-stalen structuren, variërend in hoogte van drieëneenhalf tot vier meter, vulden de ruimte volledig. Sommigen reageerden als betoverd, anderen ontstaken in woede: het had veel meer ruimte nodig. Door al het geharrewar bloeide de discussie over de *Tilted Arc* op het plein bij The Javits Federal Office-complex in downtown Manhattan weer in alle heftigheid op.

Wie benieuwd is naar de toekomst van kunst in de openbare ruimte, moet gaan kijken naar de lichtdoorschijnende watertoren die Rachel Whiteread op een dak op de hoek van West Broadway en Grand Street liet verrijzen. In interviews beweerde de kunstenaar dat de straten van New York zo chaotisch op haar overkwamen dat ze ze zich onmogelijk een sculptuur op

straatniveau kon voorstellen. Waar de sculpturen van Serra het publiek verdelen in haters en liefhebbers, lijkt Whitereads keuze voor het dak vrij veilig.

Geïnteresseerd in de installatie die Ellsworth Kelly maakte voor het treinstation in Philadelphia, maar hem nog nooit gezien? In Matthew Marks Gallery is hij gereconstrueerd. Wil je alsnog in de ban raken van Dan Flavin? Het werk is integraal gepresenteerd in het Dia Center for The Arts.

Om een beetje bij te blijven op het gebied van de hedendaagse schilderkunst reserveerde het MoMA zijn projectruimte op de begane grond voor jonge kunstenaars. De werken van Fred Tomaselli, Karen Davie, Udomsak Krisanamis en Bruce Pearson waren een genot om naar te kijken met de dikke lagen verf en vastgeplakte marihuanabladeren en andere drugs. Verwant hieraan was de tentoonstelling *Paintings from Another Planet* in Delft Projects met tien kunstenaars uit Los Angeles, te weten Kevin Apple, Philip Argent, Ingrid Calame, Casey Cook, Steven Crlqui, Sharon Ellis, Chris Finley, Jack Hallberg, Kurt Kauper en Yek. Curator was Da-

vid Pagel.

Hoewel je afgaande op de hedendaagse kunstpraktijk overal presentaties van video zou verwachten, zijn er behalve het MoMA slechts enkele plaatsen waar je een selectie van nieuw werk kunt zien. The Knitting Factory toont elke donderdagavond een nieuw programma en in juni en juli organiseerde Artists Space een videoprogramma dat elke twee weken voor nieuwe inzendingen open stond.

Bij David Zwirner ten slotte had je *The Conceptual Photography Show* met excellent werk uit de jaren zestig en zeventig van Vito Acconci, John Baldessari, Berna & Hilla Becher, Gilbert & George, Dan Graham, Douglas Huebler, Richard Long, Gordon Matta-Clark, Mario Merz, Bruce Nauman en Robert Smithson. Het heeft lang geduurd voordat deze foto's weer te zien waren, gepresenteerd op een manier die je nieuwsgierig maakt naar meer én die je doet afvragen waarom zoveel trendy foto's van tegenwoordig er weliswaar goed uitzien in een tijdschrift, maar teleurstellen als ze aan de muur opgehangen zijn.

Vertaald uit het Engels door de redactie

New York...

Andrea Zittel RAUGH Furniture: Jack, 1998, courtesy Andrea Rosen Gallery, New York, foto Orcutt & Van Der Putten

bouwd uit duizenden verfvlekjes op een steeds zichtbaar raster, bewijzen dat er nog altijd opwindende manieren zijn om met superrealistisch werk en herkenbare gezichten mensen te verleiden.

Alexander Ross, Julia Scher, Larry Johnson, Michael Lavine, Diana Thater, Brian Tolle, Robert Heckes, Robert Yarber, Cindy Sherman, Anish Kapoor, Izhar Patkin, Polly Apfelbaum, Mary Heilman, Ellsworth Kelly, Alice Aycock, Siah Armanjani, Elke Krystufek, Art Club 2000, Jorge Pardo, Jack Pierson, Yoko Ono, Tracey Moffatt, Robert Irwin, Chantal Akerman, David Smith, Wolfgang Laib, Olafur Eliasson, Ree Morton, Alfredo Jaar en John Waters: het zijn allemaal New Yorkse bekenden die afgelopen tijd gedenkwaardige solopresentaties hadden.

Galeriehouder Martinez brengt aanstormend talent van de straat en subways van New York City. *Tags, bombs & scratchiti* worden getoond op vrijstaande muren. *Blade One*, *Flint Gennari*, *Poko*, *Nato*, *All city* en *Robin X* zijn enkele van de namen. In de stad die graffiti wereldwijde roem bracht, kan het aanbrengen van een tag nog altijd arrestatie tot gevolg hebben. De

nieuwe galerie brengt in herinnering dat het slechts tien jaar geleden is dat Patti Astor haar Fun Gallery, het eerste legitieme huis van graffiti, sloot.

Richard Serra is een oude bekende als het gaat om de discussie over kunst in de openbare ruimte. Het werk *The Torqued Ellipses* in de Dia Center for the Arts gaf daar een nieuwe impuls aan. Deze drie corten-stalen structuren, variërend in hoogte van drieëneenhalf tot vier meter, vulden de ruimte volledig. Sommigen reageerden als betoverd, anderen ontstaken in woede: het had veel meer ruimte nodig. Door al het geharrewar bloeide de discussie over de *Tilted Arc* op het plein bij The Javits Federal Office-complex in downtown Manhattan weer in alle heftigheid op.

Wie benieuwd is naar de toekomst van kunst in de openbare ruimte, moet gaan kijken naar de lichtdoorschijnende watertoren die Rachel Whiteread op een dak op de hoek van West Broadway en Grand Street liet verrijzen. In interviews beweerde de kunstenaar dat de straten van New York zo chaotisch op haar overkwamen dat ze ze zich onmogelijk een sculptuur op

straatniveau kon voorstellen. Waar de sculpturen van Serra het publiek verdelen in haters en liefhebbers, lijkt Whitereads keuze voor het dak vrij veilig.

Geïnteresseerd in de installatie die Ellsworth Kelly maakte voor het treinstation in Philadelphia, maar hem nog nooit gezien? In Matthew Marks Gallery is hij gereconstrueerd. Wil je alsnog in de ban raken van Dan Flavin? Het werk is integraal gepresenteerd in het Dia Center for The Arts.

Om een beetje bij te blijven op het gebied van de hedendaagse schilderkunst reserveerde het MoMA zijn projectruimte op de begane grond voor jonge kunstenaars. De werken van Fred Tomaselli, Karen Davie, Udomsak Krisanamis en Bruce Pearson waren een genot om naar te kijken met de dikke lagen verf en vastgeplakte marihuanabladeren en andere drugs. Verwant hieraan was de tentoonstelling *Paintings from Another Planet* in Deitch Projects met tien kunstenaars uit Los Angeles, te weten Kevin Apple, Philip Argent, Ingrid Calame, Casey Cook, Steven Crique, Sharon Ellis, Chris Finley, Jack Hallberg, Kurt Kauper en Yek. Curator was Da-

vid Pagel. Hoewel je afgaande op de hedendaagse kunstpraktijk overal presentaties van video zou verwachten, zijn er behalve het MoMA slechts enkele plaatsen waar je een selectie van nieuw werk kunt zien. The Knitting Factory toont elke donderdagavond een nieuw programma en in juni en juli organiseerde Artists Space een videoprogramma dat elke twee weken voor nieuwe inzendingen open stond.

Bij David Zwirner ten slotte had je *The Conceptual Photography Show* met excellent werk uit de jaren zestig en zeventig van Vito Acconci, John Baldessari, Bernd & Hilla Becher, Gilbert & George, Dan Graham, Douglas Huebler, Richard Long, Gordon Matta-Clark, Mario Merz, Bruce Nauman en Robert Smithson. Het heeft lang geduurd voordat deze foto's weer te zien waren, gepresenteerd op een manier die je nieuwsgierig maakt naar meer én die je doet afvragen waarom zoveel trendy foto's van tegenwoordig er weliswaar goed uitzien in een tijdschrift, maar teleurstellen als ze aan de muur opgehangen zijn.

Vertaald uit het Engels door de redactie